

Univerzita Hradec Králové

Pedagogická fakulta

Katedra výtvarné kultury a textilní tvorby

Modrotisk v současné oděvní tvorbě

Bakalářská práce

Autor: Ema Špačková

Studijní program: Specializace v pedagogice

Studijní obor: Textilní tvorba

Vedoucí práce: doc. Mgr. Art. Zuzana Hromadová

Oponent práce: Mgr. et MgA. Petra Filipová, Ph.D.

Hradec Králové

2022

Zadání bakalářské práce

Autor:	Emma Špačková
Studium:	P18P0798
Studijní program:	B7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor:	Textilní tvorba
Název bakalářské práce:	Modrotisk v současné oděvní tvorbě.
Název bakalářské práce AJ:	Blueprint in a contemporary fashion creation.

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Cílem bakalářské práce bude tvorba kolekce 12 návrhů oděvních dezénů pro autorské textilie realizované technikou modrotisku. Z kolekce bude zrealizováno 6 oděvních dezénů v metráži. Teoretická část bakalářské práce bude zaměřena na průzkum využití technologie modrotisku v současné oděvní tvorbě a hledání nových možností uplatnění tradiční technologie modrotisku v textilní tvorbě. Praktická část bakalářské práce bude zaměřena na výtvarný projekt, který bude obsahovat ideové východiska, inspirační zdroje, návrhovou dokumentaci, technickou dokumentaci a fotodokumentaci kolekce oděvních dezénů. K hodnocení bude předložena kolekce 12 dezénů a realizace 6 dezénů technikou modrotisku.

BINDERVÁ, K. *Modrotisk – rezistentní a rezervážní ruční tisk a barvení indiem v Evropě*. Strážnice: Národní ústav lidové kultury, 2019, 978-80-88107-31-6.

BINDERVÁ, K. *Modré z kypy. Modrotisk a strážnická dílna Jochových*. Strážnice: Albert, 2013, ISBN 978-80-7326-229-7.

HYNKOVÁ, H. *Modrotisk z oblasti orlických hor*. SEN Dobré, 2000, ISBN: 80-902420-7-3.

AAV, M. *Marimekko: Fabrics, Fashion, Architecture*. Bard Graduate Center for Studies in the Decorative Arts, Design, and Culture, New York, and the Design Museum, Finland, 2003.

FIELL, Ch., FIELL, P., BURKETOVÁ J. *Design 20. století*. Praha: Slovart, 2003.

KINNERSLY-TAYLOR, J. *Dyeing and green-printing on textiles*. London: A& C BLACK, 2003, ISBN-10: 1408124750.

KYBALOVÁ, L., HERBENOVÁ, O., LAMAROVÁ, M. *Obrazová encyklopedie módy*. Praha: Artia, 1973.

FIELL, P. *Design pro 21. století*. Praha: Slovart, 2004, ISBN: 80-7209-619-2.

Zadávací pracoviště:	Katedra výtvarné kultury a textilní tvorby, Pedagogická fakulta
Vedoucí práce:	doc. Mgr. art. Zuzana Hromadová
Oponent:	Mgr. et MgA. Petra Filipová, Ph.D.
Datum zadání závěrečné práce:	8.12.2020

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci Umění jako forma komunikace vypracovala pod vedením vedoucí závěrečné práce samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne:

Ema Špačková

Poděkování

Děkuji doc. Mgr. art. Zuzaně Hromadové, za pomoc při vedení bakalářské práce. Dále bych chtěla velice poděkovat své rodině, která mě podporovala během psaní bakalářské práce a také po celou dobu studia.

Anotace:

ŠPAČKOVÁ, Ema. *Modrotisk v současné oděvní tvorbě*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2022. 50 s. Bakalářská závěrečná práce.

Tato práce je zaměřena na tvorbu autorské kolekce dezénů pomocí techniky modrotisku a problematiku komunikace na sociálních médiích.

V písemné části je blíže zpracována technologie modrotisku a historie současný modrotiskových dílen v Česku. Dále je písemná část složena z bližšího průzkumu použití techniky modrotisku v současné oděvní tvorbě, českých umělkyní a designérek.

Praktická část je věnována výtvarnému projektu, který je zaměřen na tvorbu autorské kolekce 12 dezénů a z toho je realizovaných 6 technikou modrotisku. Součástí praktické části je popis ideových východisek, návrhová dokumentace, technická dokumentace a fotodokumentace díla.

Klíčová slova

Modrotisk, sociální média, komunikace, dezén, oděvní tvorba, indigo, symbol

Annotation:

ŠPAČKOVÁ, Ema. *Blueprint in contemporary fashion creation*. Hradec Králové: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2022. 50 pp. Bachelor Degree Thesis.

This work is focused on the creation of the author's collection of designs using blueprint techniques and the issue of communication on social media.

The written part deals in more detail with the technology of blueprinting and the history of contemporary blueprint workshops in the Czech Republic. Furthermore, the written part consists of a closer examination of the use of blueprint techniques in contemporary clothing, Czech artists and designers.

The practical part is devoted to an art project, which is focused on the creation of the author's collection of 12 designs and 6 of them are realized by the blueprint technique. Part of the practical part is a description of ideas, design documentation, technical documentation and photo documentation of the work.

Keywords

Blueprint, social media, communication, textile pattern, clothing design, indigo, symbol

Obsah

Úvod.....	9
1 Vývoj modrotisku	10
2 Modrotisk v Česku.....	10
3 Současné modrotiskové dílny v ČR.....	11
3.1 Modrotisk Danzinger	11
3.2 Strážnický modrotisk.....	12
4 Technika modrotisku.....	12
4.1 Rezerva.....	14
4.2 Indigo	14
4.3 Techniky nanášení rezervy.....	15
5 České textilní návrhářky a designérky, které pracují s technikou modrotisku	16
5.1 Markéta Martišková.....	17
5.2 Klára Nademlýnská.....	18
5.3 Zuzana Osako.....	19
5.4 Veronika Vimpelová.....	20
5.5 Martina Dvořáková	22
6 Inspirace pro tvoření kolekce dezénů “Text me”	24
6.1 Terapie sdílením.....	24
6.2 Symbol a komunikace.....	25
6.2.1 Symboly a znaky.....	27
6.3 Komunikace na sociálních médiích	28
6.3.1 E-mail.....	28
6.3.2 Talk	29
6.3.3 IRC	29
6.3.4 Skype.....	29

6.3.5 ICQ	30
6.3.6 Messenger	31
6.4 Marimekko	31
7 Autorská kolekce dezénů „Text me“	33
7.1 Materiálové zkoušky	34
7.2 Návrhová část	35
7.3 Realizace kolekce „Text me“	38
7.4 Fotodokumentace realizované kolekce	38
7.4.1 Bojím se podívat	39
7.4.2 Drunk texting	40
7.4.3 Jednostranná konverzace	41
7.4.4 Nerozumím ti	42
7.4.5 Zapomenutá konverzace	43
7.4.6 To jsem plácnul	44
7.5 Realizace košile	45
Závěr	46
Seznam nepřímé citace	47
Seznam přímé citace	48
Seznam obrázků	50

Úvod

Modrotisk je velmi zajímavá tradiční technika tisku, díky které již po mnoho let vznikají krásně potištěné modrobílé látky. Tuto techniku jsem si vybrala z důvodu její dlouholeté tradice na našem území a zároveň, bych ji chtěla přiblížit současné společnosti. S technikou modrotisku jsem již pracovala před touto bakalářskou prací a díky tomu jsem se už mohla seznámit s kouzlem této technologie. Protože modrotisk byl v minulosti velmi oblíbený, chtěla jsem navrhnout kolekci tisků, pro současnou dobu a dnešní módní požadavky.

V této práci bylo řešeno použití modrotisku v současné oděvní tvorbě a zároveň, byl porovnán přístup současných designerek, které tuto techniku používají. (Co je inspirovalo pro tvoření s modrotiskem, jak využily tuto techniku a jaké vzory tvoří ony pro soudobou oděvní tvorbu.)

V praktické části této závěrečné práce popisuji tvorbu kolekce dezénů, které byly navrženy na oversized košile. Tyto košile mají sloužit jako merchandise pro fanoušky knihy Terapie sdílením, čímž mohou dát najevo, že jsou příznivci této knihy. Tisky na košilích jsou inspirovány sociálními sítěmi a komunikací na nich, kterým se již zmiňovaná kniha věnuje. Každý natisknutý dezén, povídá příběh specifické konverzace na sociálních sítích.

Tato kolekce byla navržena pro pohodlné každodenní nošení, s vzorem moderním, který nevyjde hned z módy.

1 Vývoj modrotisku

Poprvé se vyskytl modrotisk v Asii, kde se začalo používat přírodní modré barvivo Indigo. Indigo bylo získáváno z rostliny nesoucí název Rdesno barvířské neboli Čínské indigo, které se v Číně začalo používat zhruba 1045-771 př. n. l.. Bylo považováno za nejdůležitější modré barvivo ve Východní Asii, než se začal pěstovat indigovník také zvaný Modřil barvířský, který pochází z Afriky. Indigovník se rozšířil například i do Indie a dalších zemí. Při barvení látek se rozvíjely techniky modrotisku, ale i zdobení látek, například svazování materiálu provázkem, překládáním nebo kreslení voskem, aby se daná místa neobarvila. „*Nejstarší dochované potisky jsou z 6. stol. př. n. l., zhotovené byly za pomoci sójové pasty a následně byly obarveny indigem. Modrotisk se postupně šířil z Orientu do Egypta a dále i na území Evropy – např. do Francie, kde se dochovala negativním způsobem zhotovená a indigem barvená látka v 6. st. n. l. a postupem času se dále rozšiřoval po celé Evropě.*“^[1] Rozmach barvení přírodním indigem v Evropě sahá do 18. a 19. století.[1] V roce 1880 však bylo vytvořeno syntetické indigo, které vedlo k následnému upuštění od přírodního barviva. V 18. století začali lidé v Evropě používat tuto techniku k barvení lidových krojů, zatímco její rozmach nastal v České republice až v 19. století, kdy každé město mělo svou barvířskou dílnu a modrotisková tkanina se v domácnostech postupně stala běžnou. Bohužel 20. století však už nebylo tak příznivé pro modrotisk. Lidé byli ohromeni městskými módními styly, a proto textilní továrny vyrábějící konfekce získávaly na popularitě. Brzy po této změně se barvicí dílny postupně začaly zavírat po celé Evropě [2].

2 Modrotisk v Česku

V roce 1736 byla založena první manufakturní dílna na území Československa, a to v Šaštíně. Na Moravu se technika dostala z Nizozemska a německy mluvících zemí. Tato technika zvládla přežít všechny války, historické obraty a politické režimy. Zdobené látky potisknuté technikou modrotisku byly nejprve dostupné pouze bohatým vrstvám společnosti, které z nich měli šaty pro běžný den [3]. Až téměř o sto let později se rozšířil i na venkov, kde se začal objevovat i na lidových krojích. Na rozšíření modrotisku v českých zemích měly zásluhu hlavně malé dílny barvířů. Počátky techniky modrotisku na Moravě nebyly zdaleka snadné, protože modrá původně nebyla populární barvou. Před objevením indiga nemohly barviva ve skutečnosti produkovat modrou barvu na rozdíl od černé, červené nebo žluté. Lidé na vesnicích spojovali modrou s modřinami, bledou kůží

mrtvých lidí, nemocí a morem. Dokonce i modrá barva na květinách, jako jsou chrpy a kosatce, dávala květům negativní konotaci. Modrá se stala populární až díky importu indiga a vývoji barvení obecně. Časy největší slávy této techniky jsou sice pryč, ale v zapomnění neupadla. V roce 2018 byla dokonce zapsána na seznam nehmotného světového kulturního dědictví UNESCO, na základě žádosti předložené společně Českou republikou, Slovenskem, Německem, Rakouskem a Maďarskem [4]. Z desítek dílen, které se u nás barvení tímto způsobem věnovaly, se dochovaly jen dvě. První ve Strážnici a druhá v Olešnici na Moravě.

3 Současné modrotiskové dílny v ČR

První, z již zmíněných dílen v Olešnici patří rodině Danzingerových a druhá dílna ve Strážnici rodině Jochovým. Obě tyto dílny používají tradiční techniky, které používaly už jejich historičtí zakladatelé. Produkují kolem stovky vzorů a nabízejí řadu užitých a dekorativních výrobků. Vše, co vyrábějí, je velmi autentické a vyznačuje se silnými regionálními charakteristikami. Stále používají pouze přírodní barvivo, které dovážejí z ověřených plantáží v Pákistánu. Stále tisknou pomocí tradičních forem, které jsou vyrobené z hruškového dřeva, přičemž některé z nich jsou staré až 300 let.

3.1 Modrotisk Danzinger

Barvířské tajemství rodiny Weisových, později Danzingerů, sahá až do 16. století. Dílna rodiny Danzingerů se datuje v Olešnici na Moravě již od roku 1816 [5]. Praděd pana Jiřího Danzingerera se přiženil do staré tiskařské rodiny, kde barvili přízi nebo hotové lněné plátno a zde začal tisknout vzory na látky z ručních forem, protože byl vyučený tiskařskému řemeslu. Nejmladší tiskař v rodině je Jiří Danzinger mladší, který je už jedenáctou generací po matčině straně této tiskařské rodiny. Technologii výroby a barvení provádí beze změn od roku 1849. Firma Danzinger neprodává jenom hotové metráže a modrotiskové produkty, ale i materiály k výrobě modrotisku. Na jejich eshopu si můžete koupit plátno bílé šíře 85 cm a taky tiskařskou rezervu neboli Pap. Na jejich stránkách se můžete podívat na podrobný návod, jak sami můžete nanést rezervu na plátno a jak jej připravit pro barvení.

První výrobky opustily olešnickou dílnu v roce 1816 a od té doby se rodina Danzingerů stará o tuto dílnu. Tisknou z původních forem, prodávají modrotiskové výrobky a provádí po jejich dílně [6].

3.2 Strážnický modrotisk

Modrotisková dílna ve Strážnici je rodinnou dílnou, která se výrobě modrotisku věnuje více než 110 let. Provozovnu navazující na místní modrotiskařskou tradici založil Cyril Joch, a o její chod se stará již pátá generace. Narozdíl od olešnické dílny, kde pracuje pouze rodina Danzingerů, v této dílně pracují i lidé nespříznění s rodinou ale pocházející ze Strážnice.

Dílna byla založena roku 1906 v prostorách obytného domu rodiny. Cyril Joch vyučil řemeslu své tři syny a synovce Josefa Gerstbergera. Po smrti Cyrila Jocha převzala dílnu jeho žena a jako mistr u ní působil Josef Gerstberg. Od roku 1934 dílnu převzal prostřední syn Cyrila Jocha, František Joch, se svou ženou Miladou [1]. V roce 1941 se rozhodli dílnu renovovat. Zastřešili dvůr a vybudovali tiskárnu a sušárnu. Od té chvíle mohla dílna fungovat po celý rok a ne jenom přes letní dny.

4 Technika modrotisku

Modrotisk je historicky klasická tradiční technika, kde se využívá rezervy pro vzorování bavlněných ale i lněných tkanin. Po zajištění rezervy se tkaniny obarví indigem. Při obarvování tkaniny může vzniknout vzor, kterého se dá docílit různými technikami. Tyto techniky mohou být například, technika překládání, která je tradiční japonskou technikou a nazývá se shibori, technika sešívání a prošívání, nebo nanesením tiskařské rezervy takzvaného popu neboli papu, které se nazývá modrotisk [1]. V této práci se budu zaměřovat hlavně na tradiční modrotisk, který se provádí u nás v ČR.

Pojem modrotisk může být zavádějící kvůli tomu, že evokuje modře potištěnou látku. Technika modrotisku ale funguje přesně naopak. Je to technika negativního tisku. Negativní tisk funguje na principu zabránění barvy, aby se dostala na určitá místa, čímž docílíme vybranou technikou, aby nám vznikla tzv. rezerva. Po zajištění rezervy barvíme látku v barvicí lázni. Místa, která byla zajištěna rezervou, by po barvení neměla být obarvená a tím nám vznikne negativní tisk.

V 18. a 19. století, kdy se modrotisk na našem území teprve začínal, se používaly hlavně lněná a konopná plátna. Modrotiskové dílny se soustředily hlavně v oblastech, kde se vyráběly plátna. Někteří barváři si vyráběli vlastní plátna ze své úrody, kterou se jim

podářilo vypěstovat nebo ho kupovali od tkalců v okolí. V období 18. a 19. století bylo tkalcovství a výroba modrotiskového plátna velmi rozšířená, a protože spotřeba byla menší jako výroba, začalo se s plátnem obchodovat a vyváželo se za hranice, například do Maďarska, Německa nebo Polska. Koncem 19. století založením továrny na zpracování lnu začala upadat domácí výroba plátna. Plátno z manufaktury bylo mnohem dostupnější než domácí plátno. Momentálně tiskařské dílny využívají hlavně bavlněné plátno, kvůli jednoduché dostupnosti.

Plátno se musí prvně dobře naškrobit, aby bylo připravené na tisk. Poté na bavlněné plátno natiskneme rezervní pastu Pap, která zabraňuje obarvení potištěné části tkaniny. Nanesenou rezervu musíme nechat 24 hodin zaschnout. Vlákna, která jsou rezervou natištěna jsou po zaschnutí chráněná a proto nepropustí barvivo. Dalším technologickým krokem je samotné barvení. Potisknutá bavlněná plátna se barví v barvicí lázni, do které se plátna ponoří na 7 až 8 hodin podle toho, jaké chceme docílit sytosti barvy. Po samotném barvení se plátno sejme z barvicího zařízení a musí se ručně máchat v tzv. ostré vodě, což je slabý roztok kyseliny sírové [1]. To má za úkol rozleptat a odstranit rezervu a přebytečné barvivo. Vlivem kyseliny sírové se pH roztoku změní na kyselé a jelikož rezerva má zásadité pH, vymyje se. Při procesu praní potisknuté látky v kyselém roztoku probíhá nejen zbavení se natisknuté rezervy, ale i ustálení barvy. Po vymytí rezervy kyselou lázní z tkaniny zůstává natištěný vzor bílý a zbytek tkaniny je obarvený tmavě modrou barvou indigem, která se na látce ustálí. Poté se nechá vypraná látka usušit.

Obr.1: Praní na potoce 1976 (archiv rodiny Danzingerů)

Poslední částí procesu je takzvané mandlování, kdy látka získává svůj lesk. Mandl je mechanický válcový stroj, který má vyžehlit a dát lesk látce, která jím projde. Čím je mandl těžší, tím je výsledné plátno lesklejší a vzor výraznější. Kdysi byl mandl poháněn pomocníky, později je nahradili koně. V dnešní době je mandl elektrický. V minulosti se mandlovaná plátna používala k výrobě slavnostních oděvů pro jejich vysoký lesk. Vzhledem k tomu, že praním by se lesk odstranil, se tento druh oblečení pral co nejméně[7].

4.1 Rezerva

Pop neboli Pap je rezervážní hmota, která připomíná hustou béžovo-zelenou kaši. Je vytvořena z arabské gumy, malířské hlíny, škrobu, modré skalice, octanu a dusičnanu olovnatého. Když v Česku ještě působilo více modrotiskových dílen, každá měla svůj recept na Pop, který byl střeženým tajemstvím každé tiskařské rodiny a předával se z generace na generaci [1]. Tajemství většinou spočívalo v poměru míchání surovin. Pop se nanáší na tkaninu, kterou budeme barvit. Tam, kde jsme nanесли pop vzniká nepropustná vrstva, která se neobarví. Poté, co tkaninu obarvíme v indigové lázni a necháme zaschnout barvivo, tkanina se znovu pere v kyselé lázni a odstraní se tak rezervážní Pop. Tam, kde byl nanesený pop, vzniká vzor.

4.2 Indigo

Starý řecký název pro indigo byl Ἰνδικόν neboli Indické. Toto totiž bylo původně místo odkud se barva dovážela do Evropy. V latině v druhém pádě je toto slovo psáno jako indicum nebo indico a to se skrze portugalštinu transformovalo v moderní a dnes používané slovo indigo [8].

Jedná se o barvivo, které má výraznou modrou barvu a původně se získávalo ze stejnojmenné rostliny. Indigovník neboli modřil barvitý je rostlina čeledi bobovité. Tato rozsáhlá čeleď rostoucí převážně v subtropích a tropech, jako je Latinská Amerika, západní Afrika, Indie, Jáva a Čína, je známá především jako zdroj přírodního modrého barviva. První využití indiga se datuje k roku 4000 př.n.l. v dnešním Peru [9]. Už Plinius Starší ve své knize Naturalis historia dokončené roku 77 našeho letopočtu zmiňuje Indii jako zdroj indiga. Ve středověku hlavní přísun barviva z indigovníku pro Evropu byl dálný východ, odkud se k nám dostával skrze Hedvábnou stezku, ale to pouze v malých objemech. To tedy zvyšovalo jeho cenu a modrá barva indiga byla tak považována za

luxusní zboží. Po objevení námořní cesty do Indie portugalským mořeplavcem Vasco da Gama se dovoz indiga výrazně zjednodušil, protože cesta byla rychlejší a bezpečnější. Později bylo založeno mnoho plantáží indigovníku v tropickém klimatu tehdejšími evropskými velmocemi Anglií a Španělskem. Práce na těchto plantážích ve velké míře decimovala tamní obyvatelstvo. V 16. století Francie a Německo zakázali dovoz indiga, aby ochránili zdejší průmysl na zpracování borytu barvířského.

Barvivo z indigovníku dováželo slisované v takzvaných koláčích, které vypadaly jako temně modré kameny. Tyto kameny se musely drtit, aby z nich mohl vzniknout prášek, s kterým se dalo pracovat při barvení. Tento úkon byl velmi časově i fyzicky náročný. *„Rozpouštění pravého indiga vyžadovalo velmi mnoho práce; buď se mlelo na malém kamenném mlýnku, šrotovníku nebo se rozmělnovalo v měděném kotlíku pomocí tří železných koulí a horké vody. V kotlíku se pohybem omílalo indigo s koulemi po celý den, až se udělala zásoba barevné tresti pro celou kypu.“*² Později se začalo barvivo prodávat rovnou v práškové formě a to barvíři velmi uvítali, neboť se jim ulehčilo v jejich práci.

V dnešní době jsou barviva nahrazena většinou syntetickými. Modrotiskové dílny na Moravě ale stále používají přírodní indigo, které se získává z Indigovníku.

Barva indigo, je barva oxidační, což znamená, že na obarvení potřebuje přístup ke kyslíku. Tkané látky se namáčejí do indigového roztoku a poté se zase vytáhnou, aby barvivo mohlo zreagovat s kyslíkem a barva mohla zoxidovat. Tento proces se opakuje několikrát po 7 až 8 hodin, podle toho, jak moc syté barevnosti chceme docílit při barvení.

4.3 Techniky nanášení rezervy

Rezerva se může nanášet různými způsoby například malbou, tiskem z výšky nebo hloubky.

Při tradičním modrotisku se používají tzv. formy. Formy jsou raznice, které se používají na přetisk papu na plátno. Raznice byly kdysi vyřezávány samotnými barvíři do hruškového dřeva. Později si objednávali tiskaři formy u vzorkařů - řezačů forem tzv. Formštechrů [10]. *„Řezači forem většinou pracovali ve městech s rozvinutým textilním tiskem nebo v jejich blízkém okolí. Jejich dílny se vyskytovaly například ve Dvoře Králové nad Labem, kde k nejznámějším patřily dílny J. Haase, F. M. Kuhna, J. Poláka, F. Kopala*

a J. Vlka. V Semilech měl dílnu J. Stříbrný, v Dolní Dobrouči u Ústí nad Orlicí měl dílnu V. Marek, další řezači forem pracovali například v Mladé Boleslavi a v Novém Jičíně.“⁴³ Staré formy byly celé vyřezávané z hruškového dřeva a to technikou uměleckého dřevořezu. Vzor se řezal až do hloubky 4 mm, aby se obrysy nezalévaly nanesenou rezervou. Obvykle měla forma čtvercový nebo obdélníkový tvar a měřila 20-35 cm. Některé menší formy byly vyřezávané s bohatějšími vzory a byly používány na borduru nebo rohy. V rozích spodní části formy byly střídové hroty, které tiskaři usnadnily přesněji navázat vzor. Později rokoková móda ovlivnila proměnu ve vzorech, které byly jemnější a vyžadovaly dokonalejší tisk formy. Proto se vzory začaly tvořit pomocí vtlačování drátků a plíšků do dřeva. Většina forem, která vznikla po první polovině 19. století, je tvořena touto technikou.

Modrotiskové vzory se vždy lišily podle kraje, kde se tiskly. Na východní Moravě a zejména na Slovensku závislost modrotiskových vzorů na městských stylech klesala, vzory jsou zde mnohem lidovější, svébytnější a vyvíjely se více samostatně. Moravské vzory byly často velké, na rozdíl od jemných českých vzorů. Například Strážnice byla vždy bohatým krajem, a proto také měli bohatší jemnější vzory. Na rozdíl od Olešnice, která byla chudším krajem, a proto měli také jednodušší a drobnější vzory.

Vzory se vždy lidově nazývaly podle toho, jak vypadaly nebo co připomínaly. Např. slimák, jetelinka, tečka, čárka, ovísek, mlýnské kolo, šnek nebo vídeňský kvítek a tak dále. V dnešní době má každá matrice na tisk své vlastní číslo aby se snadněji poznaly, ale stejně jsou nejoblíbenějšími staré vzory, nazývané lidovými jmény [5].

5 České textilní návrhářky a designérky, které pracují s technikou modrotisku

I když je modrotisk tradiční a historicky používanou tiskařskou technikou, tak i v dnešní době se snaží mladí designéři pracovat s touto technologií. Používají jak tradiční vzory, tak navrhují své nové vlastní dezény. Pro výzkum do své bakalářské práce jsem vybrala návrháře a designéry, kteří se snaží modernizovat tuto techniku na svých modelech. Protože výsledkem mojí bakalářské práce je kolekce dezénů určená pro oděv, budu se hlavně zaměřovat na hotové kousky, a jak působí v celku.

5.1 Markéta Martišková

Markéta Martišková začala studovat módu v 15. letech. Po Vysoké škole výtvarných umění v Bratislavě na Slovensku odjela do Belgie pokračovat ve studiu na prestižní Královské akademii výtvarných umění v Antverpách [12].

O Markétu Martiškovou jsem se začala zajímat už před delší dobou. Velmi mě zaujal její přístup k tvorbě a vnímání módy. Snaží se pracovat s recyklovatelnými textilními materiály a vždy přemýšlí o svojí tvorbě s nadhledem. Spolupracovala s různými textilními firmami a její modely se objevily například na Prague Fashion weeku nebo v Miláně.

Ve svojí kolekci Lucky girl použila nejen barevné kombinace, zajímavé kontrastní materiály a plastické prvky ale i modrotisk. Tato kolekce je určena pro dívky mezi 4. až 10. rokem a proto je kolekce barvená a tak atraktivní pro děti. V této kolekci využívá často motiv stylizované květiny.

V této dívčí kolekci vytvářela své vlastní modrotiskové dezény. Dezény jsou tvořeny malbou papu na plátno. Nejvíce se objevují stylizované motiv květiny, puntíků a proužků. Tuto kolekci představila spolu s její další kolekcí Life after life na módní přehlídce v Antverpách.

Obr. 2: Model z kolekce *Life after life* od Markéty Martiškové

V Kolekci Life after life se věnuje také modrotisku. Dezény jsou tvořeny digitálním tiskem ve spojení s ruční malbou. Na košilích a sukních můžeme vidět namalované obličejy, stylizované proužky či květiny.

Tvorba Markéty je podle mě velmi různorodá a plná zajímavostí. Myslím si, že její tvorba se stále vyvíjí a taky se dostává mezi širší kruhy lidí. Podle mého názoru Markéta pracuje s modrotiskovou technologií velmi zajímavě a umí ji ukázat hravě a jinak než byla doposud vnímána. Její malované dezény umí esteticky zakomponovat do střihu oblečení, které sama navrhuje.

5.2 Klára Nademlýnská

Klára absolvovala Střední školu oděvní v Praze a v roce 1988 se vydala do Paříže, kde jako modelistka střihů a poté módní návrhářka rozvíjela svůj talent [12].

Módní návrhářka Klára Nademlýnská si v Praze v roce 1998 založila svoji vlastní značku po tom, co deset let působila v Paříži. Své modely tvoří pod značkou Klara Nademlynska. Modrotisk použila v jedné svojí kolekci pro Podzim/Zima 2013-2014. Tato kolekce byla představena na přehlídce Designblok Premier Fashion Week 2013 v Praze.

Obr. 3: *Tvorba Kláry Nademlýnské*

Tato kolekce je inspirována hlavně materiály, které v ní používá. Jedna z částí této kolekce se věnuje tmavě modré barvě, kde využívá Klára Nademlýnská modrotisk. Použila zde jednoho dezénu, který připomíná květ, anebo větvičky s trny. Modrotiskovou část této kolekce tiskla na hedvábný satén. Modely kolekce jsou velmi jednoduché ale moderní a dávají důraz na ženskost.

5.3 Zuzana Osako

Zuzana Osako studovala na Střední uměleckoprůmyslové škole v Praze obor užitě malby, ale nedokončila její. Už v brzkém mládí se rozhodla, že bude dělat návrhářku a studovat ve Francii. Proto si na zaplacení školného vydělávala modelingem. Její sen studovat ve Francii se jí nesplnil, ale za to jí byla nabídnuta modelingová smlouva v Japonsku, kterou přijala. V Japonsku Zuzana Osako potkala svého muže, s kterým se krátce poté zasnoubila a v 18 letech vdala. V Japonsku žila Zuzana Osako 5 let a poté se odstěhovala zpátky do Česka [13].

Zuzana Osako vyrůstala na Moravě a vždy ji lákaly tradiční kroje a tradice. Když se vrátila z Japonska, tak pravidelně chodila malovat portréty babičkám v krojích a povídala si s nimi, jaké kroje nosí a jak vypadá jejich šatník.

Právě toto pro ni bylo inspirací, když získala příležitost navrhnout kostýmy pro Český Olympijský tým na Olympiádu v Japonsku. V této kolekci záměrně použila modrotisk, který se podle některých zdrojů k nám do Česka dostal právě z Japonska. Chtěla tím vyjádřit poctu Japonsku a zároveň ukázat, jak se modrotisk používá u nás. Její modely pro olympijský tým jsou inspirovány právě kroji a zaměřeny na to, aby byly především pohodlné v teplém humidním podnebí Japonska. Tato kolekce používá doplňků, jako jsou vějíře, slaměné taštičky anebo stuhy do vlasů.

Pokud se zaměříme na samotný modrotisk, všimneme si drobného vzoru, který navrhnul pro návrhářku akademický malíř Milan Jaroš.

Vzor je velmi drobný a připomíná tradiční modrotisk, když se ale podíváme zblízka, tak uvidíme rozpraženou gymnastku, která právě docvičila. Tento motiv vyvolává emoce úlevy, a proto si myslím, že se může zařadit do motivů moderních.

Momentálně tvoří pod vlastní značkou jménem Tradice a její modely jsou tvořeny hlavně podle přání jejich zákaznic, aby byly pohodlné a udržitelné[14].

„Používáme přírodní materiály od evropských dodavatelů. Sezonně vybíráme z takzvaných dead stock, nevyužitých, nádherných materiálů, abychom ušetřili, co by se jinak stalo odpadem oděvního průmyslu. Pro vlastní tisk tvoříme vzory z autorských ilustrací s příběhem, šijeme s láskou a precizností výhradně v naší zemi. Naše móda je navržena a zpracována tak, aby slušela všem typům postav.“⁴

V některých modelech se vyskytuje i modrotisk a jsou inspirovány střihy krojů, jako jsou jupky a sukně se sámkami.

Obr. 4: Olympijská kolekce Zuzany Osako

5.4 Veronika Vimpelová

Veronika Vimpelová absolvovala Vyšší odbornou školu designu a módy v Brně a poté vystudovala módní design na ESDEMGA na univerzitě ve Vigu ve Španělsku.

Veronika je bruselská módní návrhářka původem z České republiky. K angažování v módním průmyslu Veroniku inspirovala její babička, která v bývalém Československu provozovala vlastní ateliér, kde šila modely na míru [12].

V roce 2014 byla Veronika vybrána, aby předvedla svoji postgraduální kolekci na Mercedes Benz Fashion Week v Madridu 2014. Poté pro ni následovala příležitost

absolvovat profesionální trénink v Londýně v oddělení dámského oblečení McQ Alexander McQueen. Práce s McQueenem zlepšila její dovednost v detailu a poskytla jí jedinečné vzdělání v krocích potřebných k vytvoření kolekce, což vedlo ke spuštění značky VIMPELOVA.

Pod značkou VIMPELOVA si zakládá na udržitelnosti, materiálech a oblečení na míru. Veronika Vimpelová tvrdí, že miluje přírodu a nemá ráda odpad, a proto pracují jen s přírodními materiály. Svoji značku vede pod myšlenkou, že každý z nás má mít ušité oblečení na míru, kterého budeme mít ve skříni jen pár kousků a budou z kvalitních materiálů. Tato značka navrhuje pouze dvě kolekce ročně, aby nebylo přebytečného oblečení, které se nevynosí [15].

Jednou z jejích významných kolekcí je *Lost Stories of a Small Village*. A právě v této kolekci využila modrotisk ve spolupráci se strážnickou dílnou.

Historie České republiky, rodinné dědictví a tradice jednoho městečka jsou klíčovými body inspirace této modrotiskové sbírky. Vlněné kabáty a šaty nebo tradiční bavlněné košile s potiskem jsou zdobeny výšivkou ze skleněných korálků, tvarované v erbu Moravského a Českého kraje. Vrchol kolekce je v technických detailech, povrchových úpravách a vzorech provedených samotnou návrhářkou [12].

Motivy potisku jsou inspirovány tradičními vzory, které jsou trochu zvětšeny.

Obr. 5: Kolekce *Stories of a small village* Veroniky Vimpelové

5.5 Martina Dvořáková

Martina Dvořáková absolvovala studia v několika vzdělávacích institucích zaměřených na módu a oděvní návrhářství a poté se začala věnovat vlastní tvorbě [12].

"Jsme jenom obyčejní lidé, kteří šijí oblečení." Toto je tvrzení, na kterém si Martina Dvořáková při tvoření pro svoji značku zakládá. Pod značkou jménem Made by ordinary, kterou založili v roce 2016 se Markéta zaměřuje hlavně na slow fashion a modrotisk. Což znamená, že klade důraz na nadčasovost oděvů a jejich udržitelnost. Markéta hledá krásu v jednoduchosti a proto své střihy navrhuje pohodlně pro běžné nošení [16].

Její oblečení se dá snadno kombinovat, protože používá minimalistických vzorů jako je stylizovaný proužek nebo puntík a proto je pak nadčasové a nevyjde z módy hned další rok. Její móda je unisex, takže ji mohou nosit muži i ženy a každý se v ní bude cítit pohodlně. Všední oděvy jsou tak viděné z jiné perspektivy, kdy si všímáme hlavně jejich střihu a působí jako luxusní autorské oděvy.

Obr. 6: *Tvorba Martiny Dvořákové*

Modrotisk ve své kolekci představila už v roce 2014 pro soutěž Arcolor, festival mladé módy. Modely jsou určeny ženám, které se v globalizovaném světě snaží vyjádřit svou osobnost úctou ke kulturním hodnotám své země. Jednoduchý střih oděvu nepřidává na tíže jejich již tak složitému životu, ale vyjadřuje lehkost bytí. Je vhodný pro všechny typy postav, bez rozdílu. Modrotisk využitý v kolekci je zdoben tradičními vzory a zhotovila jej regionální dílna ve Strážnici, se kterou Martina navázala dlouhodobější spolupráci [12].

Všechny tyto designérky použily techniku modrotisku, za účelem obnovení tradice, což mě samotnou také inspirovalo k využití techniky. Zkoumala jsem, jak využívají techniky, jak nanášejí rezervu a návrhy jejich vzorů. Také mě zajímalo, jaké střihy volí pro své modely.

Některé designérky používaly malbu štětcem anebo nanášení rezervy pomocí razítka. Malba štětcem je nedokonalá a nemá čisté a výrazné linie, na druhou stranu malba musí být předem vymyšlená na metrůž, aby byla dobře zakomponovaná na hotovém modelu. Tisk rezervy razítkem má čistější linie a pravidelné rozložení na metrůž látky, a proto se může střih modelu poskládat na metrůž jakkoliv.

Designérky, které jsem si vybrala na průzkum modrotisku, mi byla každá v něčem sympatická a byly mi určitou inspirací pro tvoření kolekce mých dezénů. Většina těchto designérek, které jsem zkoumala, navrhuje dezény, které jsou netradiční a každý je svým způsobem nový a toho jsem taky chtěla docílit, při tvorbě mé kolekce.

Jak pro mě, tak i pro tyto designérky je důležitá tradice, kterou chceme posunout modernějším směrem. Dnešní svět je provázaný myšlenkami ze všech oborů, které se dále prolínají mezi sebou. Tuto globalizaci a myšlenky za ní byla pro mě výzvou sdělit ve svojí práci a proto jsem vybrala sociální síť a modrotisk. Tyto dvě strany jsou pro mě protipóly staré a nové doby, které by byly zajíme propojit a přivést tak oděvní tvorbu v modrotisku do nového období, které je propojené informacemi.

6 Inspirace pro tvoření kolekce dezénů “Text me”

Při tvorbě kolekce jsem lpěla na tom, aby byla co nejudržitelnější. Aby mé modely byly co nejvíce udržitelné musela jsem přemýšlet při návrzích nad těmito faktory. Kdo bude toto oblečení nosit? Jakou má postavu? Měly by se dezény inspirovat moderními trendy? Pro to, aby byla kolekce, co nejvíce udržitelná jsem chtěla používat přírodní materiály, které jsou kvalitní, příjemné na dotyk a vydrží hezká dlouhá léta. Vybrala jsem bavlnu, která je příjemná na nošení v jakémkoliv ročním období a dobře se barví technikou modrotisku.

Dále jsem řešila dezény, které jsou nejdůležitější součástí mé bakalářské práce. Je těžké navrhnout udržitelný dezén ale podle mých studií a vlastních zkušeností, jednoduché minimalistické vzory jsou nejvíce udržitelným dezénem. Vzory, které nepodléhají nejnovějším trendům a nevyjdou z módy hned další sezónu. Protože jsem ale chtěla, aby dezény byly něčím speciální, moderní, populární a poznatelné bylo těžké najít správnou inspiraci pro kolekci.

Nakonec jsem našla ideální řešení, kterým bylo inspirace knihou Terapie sdílením od Josefíny Bakošové a Ester Geislerové. Knížka pojednává o problematice komunikace na sociálních sítích a sdílí specifické konverzace lidí, které jsou mnohdy úsměvné nebo až nepochopitelné. Rozhodla jsem se vytvořit takzvaný merch pro fanoušky této knihy. Merch je zboží, kterým může fanoušek dát najevo podporu, například svého oblíbeného influencera, kapely nebo umělce Protože fanoušky této knihy jsou muži i ženy a lidé různých postav, musela jsem zvolit střih, který padne všem kategoriím. Pro odraz moderní doby sociálních medií v oděvu mi připadá nejlepší unisex oversized střih košile. Oversized košile znamená, že je větší a delší než normální košile ušitá přesně na tvar postavy. Oversized košile by měla být volnější, a proto i pohodlnější. Protože je košile větší měla by sedět jak postavám menšího typu, tak i postavám robustním.

6.1 Terapie sdílením

Terapie sdílením je pojem, který si sám našel cestu a udržel se v online světě. Vše začalo, když Ester Geislerová a Josefína Bakošová sdílely na sociálních sítích ústřížky několik cynických a úsměvných konverzací, když se lidé rozcházejí. Toto spustilo velký zájem

veřejnosti se stejnými zkušenostmi a během následujících měsíců a později i let jim sami čtenáři posílali jejich konverzace nebo životní situace podobného rázu. Tyto konverzace začaly Ester a Josefina sdílet pod hashtagem #terapiesdilenim. Tento hashtag začal být populární mezi více lidmi a získaly tak spoustu fanoušků na jejich stránce. Dnes profil sleduje přes 325 tisíc uživatelů.

S velkým zájmem o toto téma se Ester a Josefina rozhodly vydat stejnojmennou knihu, která se stala bestsellerem. Kniha Terapie sdílením získala velký ohlas a proto autorky pojmuly téma i jako audioseriál, televizní seriál a nebo audioknihu. V roce 2019 se Ester Geislerová rozhodla udělat spolu s Honzou Vojtkem i zábavnou interaktivní přednášku.

„S odborníkem a terapeutem, Honzou Vojtkem, jsme připravili přednášku o vztazích a komunikaci. Všem, které to zajímá nebo trápí, pomáháme najít cestu nebo přemostění. Nastiňujeme základní pojmy o vztazích, vyvracíme omyly a to moderní a poutavou formou.“⁵ říká autorka námětu Ester Geislerová [17].

Honza Vojtko doplňuje: *„Svět se mění. Žijeme v době, která po nás žádá, abychom jinak jedli, cvičili, neustále se rozvíjeli, v práci nacházeli smysl. Stejně tak se mění i přístup k tomu nejosobnějšímu co prožíváme, tedy našim intimním vztahům. Doba nám dovoluje vybírat si partnery na základě našich pocitů, z lásky, nemusíme se ženit a vdávat kvůli spojení dvou gruntů. Jenže tato svoboda nám bohužel často i život komplikuje. K naší volbě po nás požaduje, abychom se znali. Abychom věděli, kdo jsme a tím pádem i rozpoznali kdo je ten náš ideální partner. A do toho nás tenhle úžasný svět neustále zásobuje novými hračkami a technologiemi, které jsou dobrý sluha, ale zlý pán. A jak se neznáme, často těmto hračkám podléháme a chodíme zkratkou. I k těm nejbližším okolo nás, našim partnerům. A děláme často osudové chyby, ale nejsme v tom sami. Je nás víc. A nejlépe se člověk učí chybami i těch druhých, ve kterých se sám pozná. My vám je ukážeme. Sdílení je nejlepší terapie!“⁵*

6.2 Symbol a komunikace

"Znak je něco co nás samo o sobě přivádí na myšlenku o něčem jiném". Takto zní definice znaku, kterou definoval na přelomu 4. a 5. stol. n. l. zakladatel filozofie ducha Svatý Augustin.

Podle výkladových slovníků je znak něco, co něco jiného zastupuje. Vlastně neexistuje přesná definice znaku, která by vystihovala jeho podstatu. V současné době je odborníky přijímaná definice, která zní: “znak Signum signus je něco, za čím se skrývá něco jiného”. Druhou část formuloval v Charles Sanders Peirce. Charles je zakladatel moderní sémiotiky a jeho hlavním přínosem bylo, že definoval základní dělení znaků, které umožňuje jejich přesnější klasifikaci.

Při vlastní komunikaci mezi lidmi se hovoří o sociální komunikaci, kterou členíme

1. Ústní - rozhovor, diskuze, chatování...
2. Písemnou – zpráva, dopis, email...
3. Vizuelní - grafy, tabulky, fotografie, obrazy... [18]

Dále komunikaci rozlišujeme komunikaci z hlediska užití komunikačních prostředků na tak zvané verbální - slovní a neverbální - nonverbální bezeslovní komunikace. Verbální komunikace zahrnuje komunikaci slovem a písmem. Nonverbální komunikaci zahrnuje zejména gesta a mimiku. Může být podvědomá a nedá se zcela ovládat. Pro nonverbální komunikaci se vžil odborný termín řeč těla.

Dále můžeme nebo musíme zmínit komunikaci elektronickou, kde se nám spojuje, jak verbální, tak neverbální komunikační nástroje a dnes je vlastně nejrozšířenější formou komunikace mezi lidmi. Je to pomocí užití telefonu, počítače, pošty atd..

Z hlediska mé práce je pro mě nejzajímavější část, v jakých úrovních se komunikace uskutečňuje.

Roviny komunikace:

1. Osobní - jedná se o naše vlastní rozhovory se sebou samým, se svým já.
2. Interpersonální komunikace - mezi dvěma osobami, které na sobě nezávisle existují, není mezi nimi žádný společenský vztah.
3. Skupinová - většinou je sdělení určené společenské instituci, organizaci nebo větší skupině osob. Příkladně může být komunikace v rámci firmy popřípadě jako třeba u nás v rámci univerzity.
4. Masová - většinou jde o sdělení institucí nebo velké skupiny lidí, které se šíří dál mezi občany

5. Extra personální - způsoby komunikace s neživými předměty, které plní vaše příkazy. Což znamená počítač, bankomat, řídicí jednotka, CNC obráběcího stroje.

6. Komunikace buněčná - na kterou nesmíme zapomínat, byť se jedná o přenos informací v rámci biologického organismu na buněčné úrovni mezi jednotlivými buňkami.

6.2.1 Symboly a znaky

V předchozí části jsem se zabývala systémy komunikace. Pro svoji další práci potřebuji také definovat grafický symbol/ ikonu. Ikonou je myšlen grafický symbol, který má určité vlastnosti zobrazovaného předmětu nebo jevů. Vlastní barvu, tvar. Piktogramy jsou tak zvané symboly ikonického charakteru v použitých figurách jsou používány charakteristické rysy toho, co představují.

Indexový znak je se zastupujícím předmětem svázán zákonem kauzality. Kde vidíme, že je kouř, musí být oheň. Mrak-děšť....

Není lehké definovat znak od symbolu, protože specifika obou se v určitých případech prolínají a v rámci názvosloví slov bychom jej mohli nazývat synonymum.

Symbolem je označení znaku, které není snadné definovat. Definice pojmu symbol se v průběhu let mění, stále se pozměňuje a vyvíjí. Rozhodně můžeme říci, že symbol v rámci lidstva žije svým vlastním životem a mění se v historických souvislostech jak v času, tak v daném místě, kde je užíván. Popřípadě ve skupině obyvatelstva. Termín symbol je odvozený z řeckého slova symballein, tedy dát dohromady nebo složit [19]. K tomuto slovesu náleží podstatné jméno symbolon. Symballein bylo používáno ve slovních spojeních ve smyslu maskování, skrývání, sbírání. Zobrazení, tedy symbolon, mělo jistý skrytý význam, který byl znám pouze osobám s ním srozuměným a nikdo jiný mu nerozumí. Slovo symbolon také znamenalo shrnutí. V dobách starověkého Řecka vznikaly sym-boly pro tajné dorozumívání, kterému rozuměli pouze zasvěcení jedinci. Dnes tomu říkáme šifra.

Z tohoto plyne, že symbol je několik podnětů, které dávají jiný význam, než jak vypadají.

Pojem symbol je používán v mnoha oborech. Za zmínku jistě stojí, že názory na definici symbolu se rozcházejí a význam symbolu je i mezi odborníky z jednoho oboru nepřesný. Není proto jednoduché přesně vymežit definici symbolu.

6.3 Komunikace na sociálních médiích

Online komunikace je způsob, jakým lidé komunikují a připojují se za účelem odesílání, načítání nebo přijímání informací jakéhokoli druhu prostřednictvím internetu pomocí digitálních médií. Veškerá komunikace prováděná přes internet se nazývá Online komunikace. Kvůli naší rostoucí přítomnosti v online světě se tento typ komunikace stává stejně důležitým jako komunikace přímá. S přítomností pandemie COVID-19 se online komunikace ještě zvýšila, kvůli distancování lidí.

Růst online možností se neustále mění a zároveň zvětšuje. A není to pouze komunikace, ale může to být i placení, nakupování, čtení, přijímání informací, studování, ulehčení cestování a spousta dalších. Papírová komunikace od vývoje online komunikace hodně snížila, a proto lidé momentálně zvolili používání online komunikace. Online komunikace je také rychlá při komunikování na celém světě, je snadná a nezatěžuje přírodu.

Existuje několik forem online komunikace, které lidé používají posledních několik let. Zatímco elektronická komunikace začala u e-mailu, dnes se v online komunikaci používá řada metod. O některých z nich jsem si udělala rešerši a hledala jsem motivy, které jsem později využila v návrzích.

6.3.1 E-mail

- E-mail neboli elektronická pošta je způsob výměny zpráv mezi lidmi používající elektronická zařízení. E-mail mohl být používán už v šedesátých letech, ale uživatelé mohli posílat zprávy pouze uživatelům stejného počítače a některé dřívější e-mailové systémy vyžadovaly, aby autor i příjemce byli současně online.
- Ray Tomlinson je považován za vynálezce e-mailu. V roce 1971 vyvinul první systém schopný odesílat poštu mezi uživateli na různých zařízeních přes ARPANET pomocí znaku @ k propojení uživatelského jména s cílovým serverem. V polovině 70. let byla tato forma uznaná jako e-mail [20].
- E-mail funguje napříč počítačovými sítěmi, zejména internetem. Dnešní e-mailové systémy jsou založeny na modelu ukládání a předávání. E-mailové servery přijímají, preposílají, doručují a ukládají zprávy. Uživatelé ani jejich počítače nemusí být současně online, potřebují se připojit, obvykle k poštovnímu

serveru nebo webové stránce, aby mohli posílat nebo přijímat zprávy nebo si je stahovat[20].

6.3.2 Talk

- talk je unixový textový chatovací program, který původně umožňoval zasílání zpráv pouze mezi uživateli přihlášenými k jednomu víceuživatelskému počítači - ale později byl rozšířen, aby umožňoval chat uživatelům v jiných systémech
- Talk se vyznačuje svým tmavým pozadím

6.3.3 IRC

- Internet Relay Chat (IRC) je protokol aplikační vrstvy, který usnadňuje komunikaci ve formě textu. Proces chatu funguje na modelu sítě klient / server. Klienti IRC jsou počítačové programy, které si uživatelé mohou nainstalovat do svých systémových nebo webových aplikací spuštěných buď lokálně v prohlížeči, nebo na serveru třetí strany. Tito klienti komunikují s chatovacími servery za účelem přenosu zpráv dalším klientům. IRC je určen hlavně pro skupinovou komunikaci na diskusních fórech, nazývaných kanály, ale také umožňuje individuální komunikaci prostřednictvím soukromých zpráv a také chat a přenos dat včetně sdílení souborů [21].
- Klientský software je k dispozici pro každý hlavní operační systém, který podporuje přístup k internetu. V dubnu 2011 poskytovalo 100 nejlepších sítí IRC více než půl milionu uživatelů najednou se stovkami tisíc kanálů fungujících na zhruba 1 500 serverech ze zhruba 3 200 serverů po celém světě. Využití IRC od roku 2003 trvale klesá a ztrácí 60% uživatelů (z 1 milionu na přibližně 400 000 v roce 2012) a polovinu svých kanálů (z půl milionu v roce 2003) [21].

6.3.4 Skype

- Skype je patentovaná telekomunikační aplikace, která se specializuje na poskytování videochatů a hlasových hovorů mezi počítači, tablety, mobilními zařízeními, konzolemi Xbox One a Xbox Series X / S a chytrými hodinkami přes internet. Skype také poskytuje služby okamžitých zpráv. Uživatelé mohou přenášet text, video, zvuk a obrázky. Skype umožňuje videokonferenční hovory.

- Na konci roku 2010 bylo na celém světě více než 660 milionů uživatelů, přičemž k srpnu 2015 se odhaduje počet aktivních více než 300 milionů každý měsíc. V jednom okamžiku v únoru 2012 bylo na Skype současně online 34 milionů uživatelů [22].
- V březnu 2020 Skype používal 100 milionů lidí měsíčně a 40 milionů lidí denně, což byl 70% nárůst počtu denních uživatelů z předchozího měsíce, kvůli COVID-19 pandemii [22].
- Skype umožňuje uživatelům komunikovat přes internet hlasem, pomocí mikrofону, videa pomocí webové kamery a okamžitých zpráv. Skype implementuje obchodní model freemium, přičemž hovory Skype-to-Skype jsou zdarma, zatímco volání na pevné telefony a mobilní telefony (přes tradiční telefonní sítě) jsou účtována prostřednictvím debetního systému uživatelských účtů s názvem Skype Credit. Někteří správci sítí zakázali Skype v podnikových, vládních, domácích a vzdělávacích sítích s odvoláním na nadměrné využití šířky pásma, nevhodné využití zdrojů a bezpečnostní problémy.

6.3.5 ICQ

- ICQ (zkratka z I Seek You – hledám tě) je komunikační služba, kterou v roce 1996 spustila izraelská firma Mirabilis. Ve své době šlo o jednu z prvních samostatných instant messagingových služeb. Uživatelé po registraci získali unikátní číslo, pod kterým pak vystupovali [23].
- Tato aplikace se nejvíce vyznačuje tím, že začala používat spoustu různých emoji-smajlíků.
- Na ICQ jste také mohli hrát hry se svými kamarády v přítomném čase, pokud se oba uživatelé připojili zároveň.

6.3.6 Messenger

- Facebook Messenger, běžně zkracován jako Messenger, je americká aplikace a platforma pro bezplatné zasílání zpráv od Facebooku dnešní Meta Platforms. Původně byla vyvinuta jako Facebook Chat v roce 2008. Mobilní aplikace pro Android a iOS byly vydány v srpnu 2011. Později Facebook spustil webovou aplikaci (Messenger.com) a oddělil funkce zasílání zpráv od hlavní aplikace Facebook, což uživatelům přineslo možnost webového rozhraní nebo samostatných aplikací. V dubnu 2020 Facebook oficiálně vydal Messenger pro stolní počítače, který je podporován ve Windows 10 a macOS a je distribuován v Microsoft Storu a App Storu [24].
- Uživatelé mohou posílat textové zprávy, fotografie, videa, audia, nálepky, GIFy a další soubory a také reagovat na zprávy ostatních uživatelů vybranými emotikony a komunikovat s roboty. Tato platforma také podporuje hlasové hovory i videohovory. Samotné aplikace podporují používání více účtů, konverzace s koncovým (end-to-end) šifrováním a hraní her.

6.4 Marimekko

Dále se budu zabývat textilní značkou, která se proslavila díky svým nestárnoucím dezénům. Marimekko je finská designová značka založená v roce 1951. *„Již sedmdesát let se nezaměnitelné potisky Marimekko nosí jako odvážné odznaky positivity a osobního posílení. Naším celoživotním posláním je přinášet barvy a radost do životů a domovů všude a povzbuzovat lidi, aby byli šťastní takoví, jací jsou.“*⁶

Pruhované, kostkované a květinové potisky ve výrazných barvách tím se vyznačují dezény značky Marimekko. V průběhu let návrháři této značky vytvořili přibližně 3 500 tiskových návrhů, které zdobily vše od šatů a tašek po keramiku, látky a další. Ikonické tisky, které dokazují svou nadčasovou přitažlivost, se znovu a znovu objevují v tisících nápaditých barevných paletách. A každý rok jsou do neustále se vyvíjející sbírky uvedeny nové kusy tištěných uměleckých děl [25].

Filozofie designu Marimekko je zakořeněna v optimistickém životním stylu a skutečné touze inspirovat prostřednictvím nadčasového a funkčního designu. Značka Marimekko tvrdí že srdcem jsou stále tiskaři a usilují o oživení předmětů, které jsou používány

a milovány po generace. Kvůli jejich nadčasové přitažlivosti, a protože každý produkt je pečlivě vyroben, aby vydržel.

Obr. 7: *Marimekko dezény*

Protože mísí nové nápady s historickými inspiracemi z archivu, designéři a hostující umělci netvoří pro konkrétní současnost. Místo toho se snaží zachytit ducha Marimekko, který je po všech těch letech stále aktuální a okamžitě rozpoznatelný napříč generacemi.

Dezény značky Marimekko mi vždy byly blízké, hlavně svojí veselostí a jak jsou stálé. Pro moji praktickou část práce mě nejvíce inspirovaly dezény svojí velikostí a minimalismem. Jednoduché vzory, co působí bohatě, toho jsem chtěla docílit i ve svojí kolekci dezénů.

7 Autorská kolekce dezénů „Text me“

Při tvorbě dezénů jsem hlavně čerpala z prostředí online komunikací. Vybírala jsem typické symboly a prvky, které nejlépe vystihují daný komunikační prostředek.

V prvních návrzích jsem pracovala se shromážděnými vybranými motivy z prostředí sociálních sítí. Jako je například chatové okénko, šipečka, emotikon, panáček profilu, atd. Po zvážení a prohlédnutí návrhů jsem zvolila motiv “bublinky” chatu. Symbol bublinky, nejlépe vystihuje knihu Terapii sdílením, ze které jsem vycházela. Bublinka chatu se nejvíce vyskytuje v prostředí aplikace messenger, která využívá modré a bílé barvy, stejné barvy používá modrotisk, a proto jsem vybrala tento motiv. Myslím si, že je jednoduše poznatelný a barvy budou asociovat prostředí aplikace messenger.

Díky tomu, že jsem vybrala jeden motiv, mohla jsem hlavně pracovat na jeho umístění a tak dát příběh každému z dezénů. Každý dezén povídá jiný příběh nebo jiný průběh a typ konverzace. Tyto průběhy konverzací jsem převzala z knihy Terapie sdílením a převedla do minimalistického podání. Abych správně vyjádřila vybrané příběhy, pracovala jsem s kompozicí a pohybem motivu bublinky chatu.

7.1 Materiálové zkoušky

Před tiskem jsem si udělala materiálové zkoušky a zjišťovala jsem, co je nejlepším přenosem tiskařské rezervy. Protože dezén je inspirovaný sociálními sítěmi, které jsou perfektně graficky zpracované, hledala jsem způsob, který udělá co nejpřesnější přetisk rezervy. Formu, které by měla čisté, přesné linie a plnou výplň ale zároveň byla inspirovaná přetiskem tradiční formy. Vytvořila jsem si šest stejných razítek a šablon ale každé bylo z jiného materiálu. Zkoumala jsem nejenom, jak se tiskne různými materiály, ale také jak nanést rezervu na formu. Rezervu jsem nanášela přetiskem, houbičkou a štětcem. Vlevo nahoře je natisknutá rezerva šablonou z kartonu. Vlevo dole je přetisk razítkem z polystyrenu. Uprostřed nahoře je rezerva natisknuta šablonou z plastové folie a uprostřed dole razítkem z filcu. Úplně vpravo nahoře na obrázku se nachází přetisk molitanem a tři tisky vpravo od spodu jsou kartonem. Tyto tři tisky byly nanášeny na razítko štětcem a houbičkou. Po této materiálové zkoušce jsem se rozhodla tisknout kartonem a nanášet rezervu štětcem. Tisk vypadal nejpřesněji a plnolitě.

Obr. 8: Materiálová zkouška před barvením

Obr. 9: Materiálová zkouška po obarvení

7.2 Návrhová část

V mé bakalářské práci jsem navrhla 12 dezénů, z nichž bylo následně realizováno 6. V této části můžete vidět 6 nezrealizovaných návrhů. Každý dezén má představovat jeden specifický příběh, jak již zažitých konverzací, tak nových termínů v chatování. Abych mohla příběh co nejlépe představit, motiv bublinky jsem ještě zjednodušila do oválného tvaru. Minimalismus a velikost vzoru byla inspirována hlavně designovou finskou značkou Marimekko. Při navrhování jsem musela na metráž navrhnout stříhový plán košile a podle toho se pak odvíjelo umístění dezénu na metráž.

Hádka – Dezén pracuje s motivem bublinky v pohybu. Naznačuje vrhání neuvážených slov v hádce.

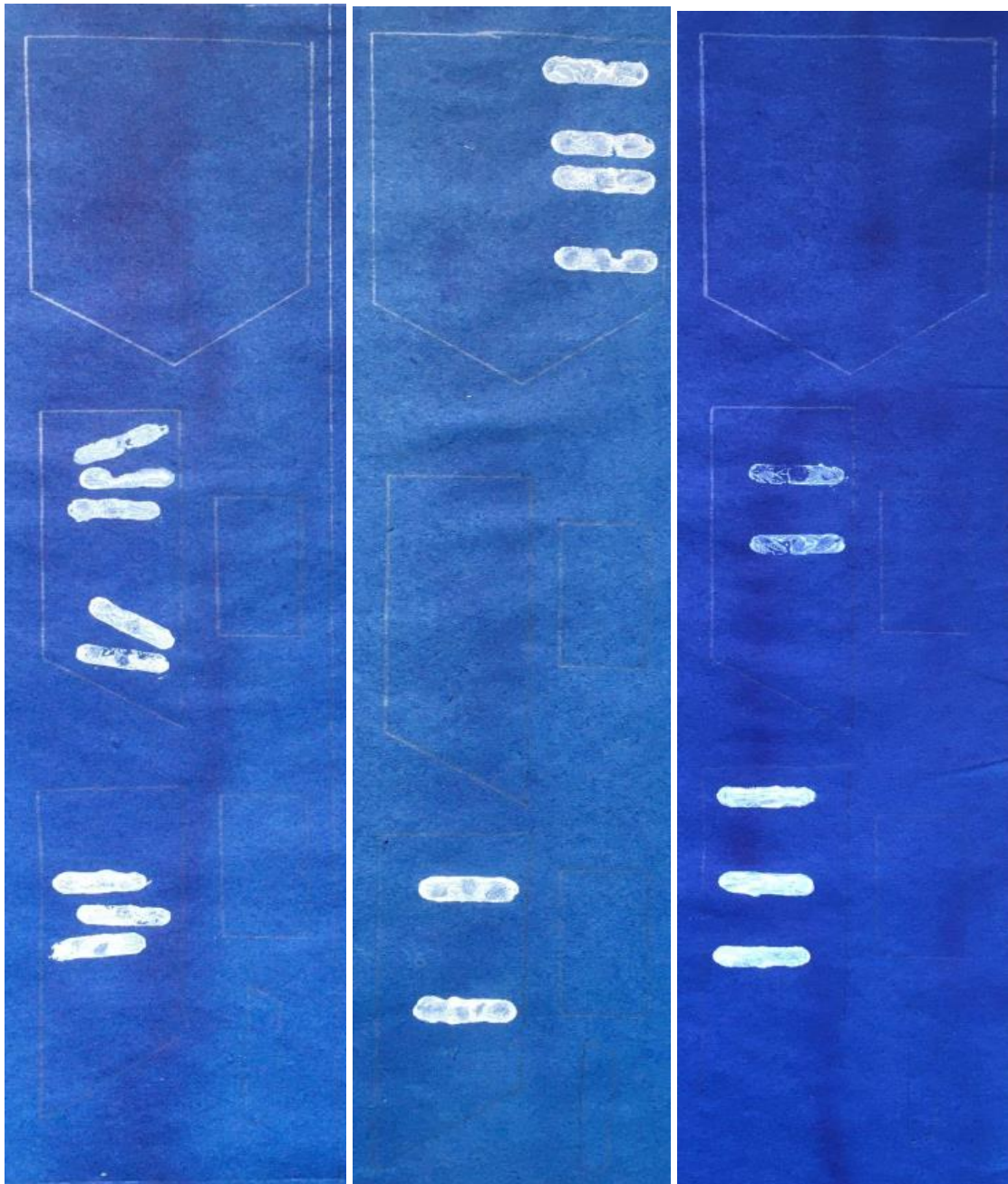
Dvě strany konverzace – Tento dezén se objeví jak na přední straně, tak na zadní straně stříhu košile. Ukazuje tím dva účastníky jedné konverzace, kterou každý vnímá z jiného úhlu pohledu.

Normální konverzace – Oboustranná vyvážená konverzace.

Čtu si to pořád dokola – Motiv bublinky je v tomto dezénu přetisknut několikrát přes sebe. Naznačuje tím čtení a posunování konverzačního okénka, pořád dokola.

Ghosting – Ghosting je nový termín v chatování. Znamená, že jste si s někým psal a teď vás ignoruje. Tento termín se používá v negativním smyslu.

Konverzace ubíhající zvláštním směrem – Sociální sítě jsou někdy nebezpečným místem a za obrazovkou se může nacházet někdo jiný, než za koho se vydává. Dezén ukazuje, že některé konverzace se mohou dostat do nepříjemných a nebezpečných situací.

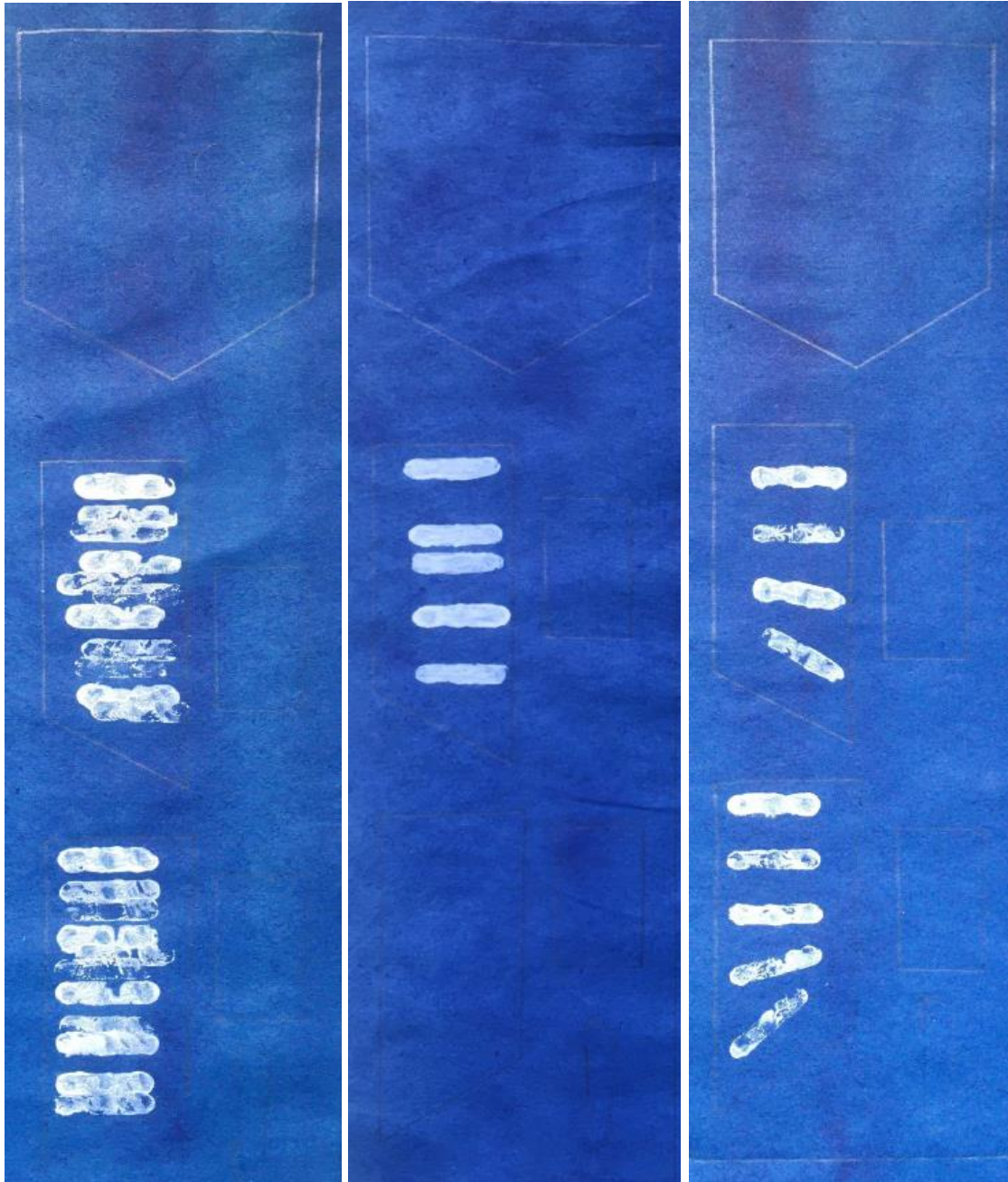

Hádka

Dvě strany konverzace

Normální konverzace

Obr. 10: Kolekce dezénů 1-3

Čtu si to pořád dokola

Ghosting

Konverzace ubíhající
zvláštním směrem

Obr. 11: Kolekce dezénů 3-6

7.3 Realizace kolekce „Text me“

Abych kolekci mohla zrealizovat musela jsem si pořídit potřebný materiál. V dílně rodiny Danzingerů v Olešnici se dá nakoupit jak metráž na obarvení, tak rezerva na tisk. Pan Danzinger prodává kvalitní bavlněnou metráž šíře 90 cm, s kterou má zkušenosti a ví, jak dlouho ji nechat barvit v indigové lázni aby výsledný produkt dosáhl požadované modři. Dále se v dílně Danzingerů dá koupit rezerva na tisk, kterou si rodina sama vyrábí podle starého rodinného receptu. Zakoupený materiál jsem doma natiskla pomocí razítka, které jsem sama vyrobila a před tiskem podrobila materiálové zkoušce.

Obr. 12: *Tisk dezénů rezervou*

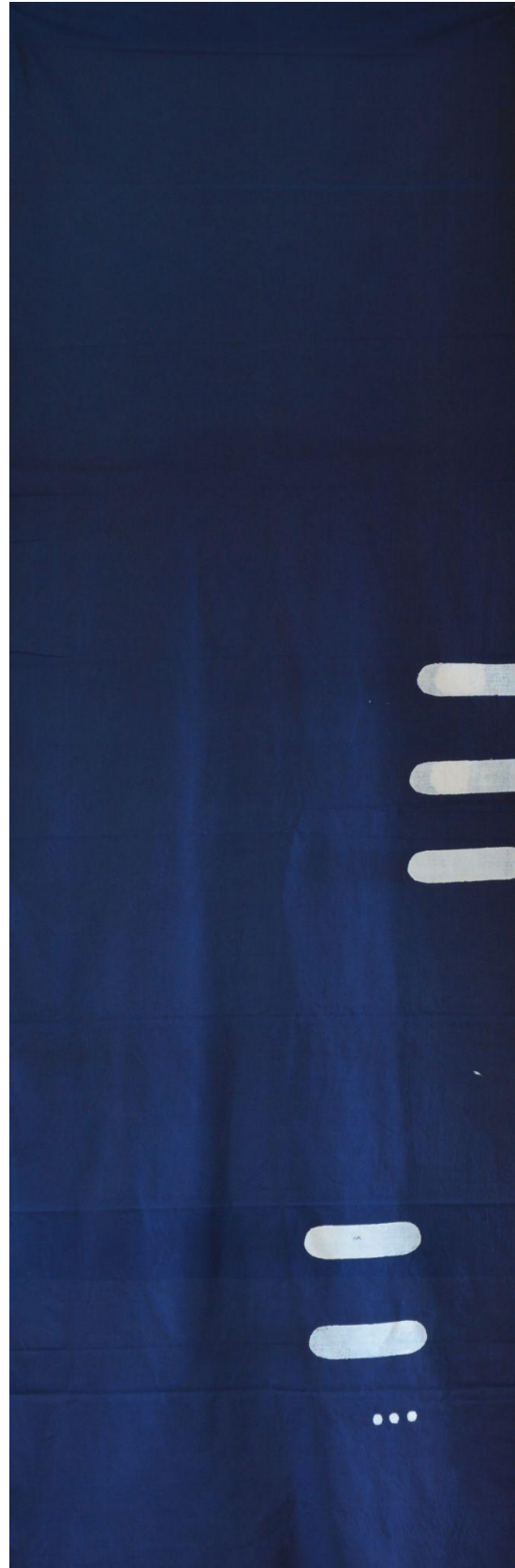
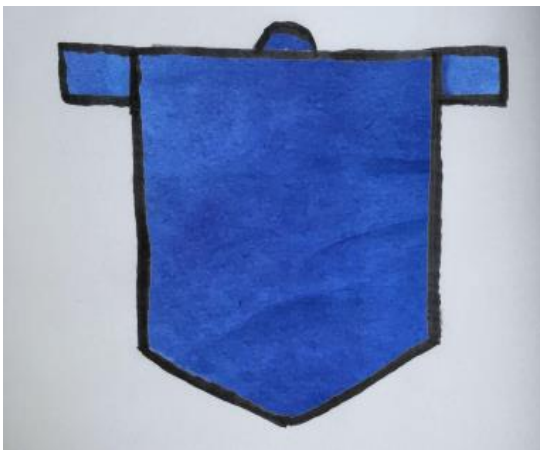
Po natisknutí dezénů na metráž, se musí nechat rezerva zaschnout na 24 hodin. Potom co jsou natištěné dezény dostatečně zaschlé, musí se zase dopravit zpátky do dílny rodiny Danzingerů, kde je obarví majitel dílny. Barvení trvá zhruba 8 hodin, podle požadovaného obarvení. Dále prošla obarvená metráž taky praním, sušením a mandlováním. Poté jsem mohla vyzvednout obarvenou metráž a nastříhat ji na navrhnuté kusy dezénů.

7.4 Fotodokumentace realizované kolekce

V této části můžete vidět fotodokumentaci šesti jednotlivých realizovaných dezénů spolu s vizualizací, jak by vypadaly v ušité košili. Cílem této realizace byly dezény natištěné v metráži pro střih oversized košile. Po konzultacích s paní vedoucí jsme se dohodly, abych pro ukázkou ušila jednu košili, která je posledním z fotodokumentovaných dezénů.

7.4.1 Bojím se podívat

Dezén Bojím se podívat má znázorňovat otevírání chatového okénka v půlce pohybu. Má vyjadřovat pocity, když jsme přijmuli od někoho zprávu a nechceme vidět co píše a jsme nervózní ji otevřít.

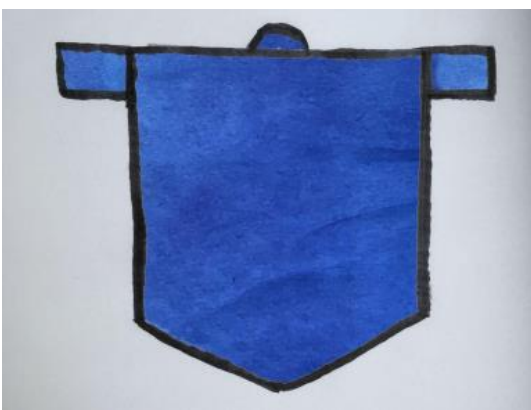

Obr. 13: Dezén 7

7.4.2 Drunk texting

Rozmazané a překrývající se bubliny vyjadřují podnapilé roztrojené vidění.

Psaní v podnapilém stavu často z gramatické a slovosledné stránky není správně, ale na rozdíl od jiných konverzací je zpravidla nejupřímnější.

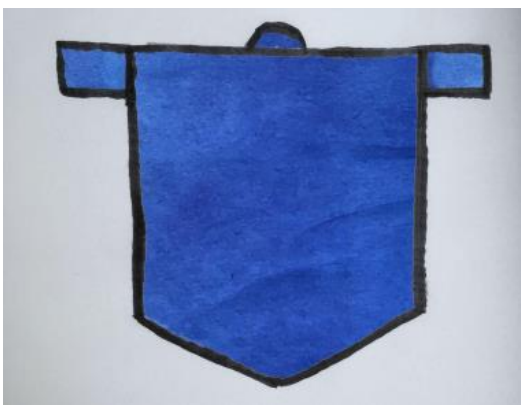

Obr. 14: *Dezén 8*

7.4.3 Jednostranná konverzace

Tento dezén ukazuje jednostrannou konverzaci a její nevyváženost.

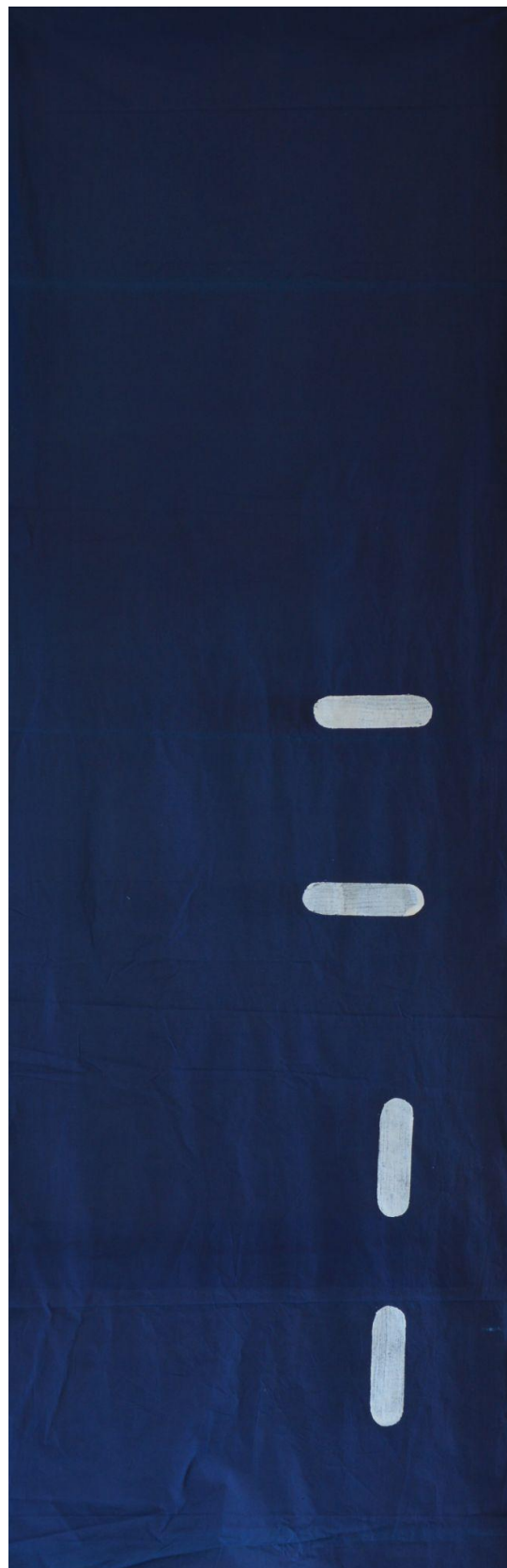
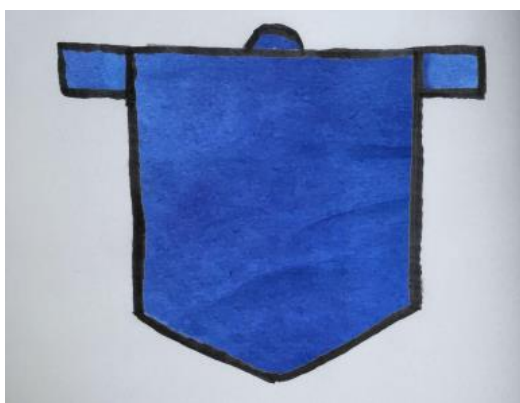
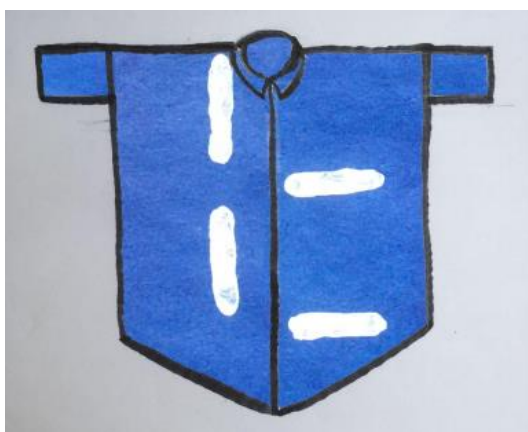
Dlouhosáhlé monology, které se nikomu nechtějí číst a mnohdy na ně druhá strana odpovídá stroze nebo vůbec.

Obr. 15: Dezén 9

7.4.4 Nerozumím ti

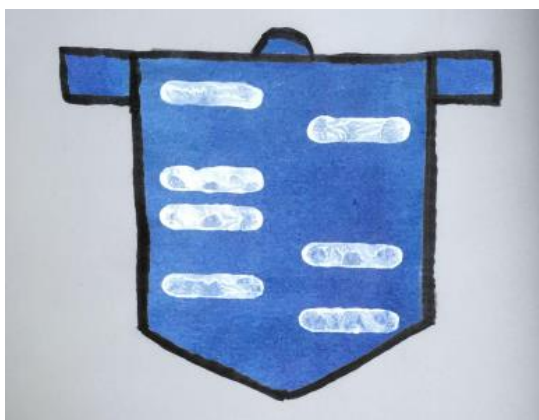
Dezén Nerozumím ti, představuje dvě strany konverzace, které se nemohou pochopit. Každý z nás se vyjadřuje trochu jinak a psaná konverzace je někdy složitější, než kdybychom si popovídali osobně.

Obr. 16: Dezén 10

7.4.5 Zapomenutá konverzace

Stalo se vám někdy, že jste někomu zapomněli odpovědět na zprávu? Tento dezén znázorňuje konverzaci, která vám úplně vypadla z hlavy. Dezén je umístěn na střihu košile na zádech, kam si člověk nevidí, když ji má na sobě.

Obr. 17: Dezén 11

7.4.6 To jsem plácnul

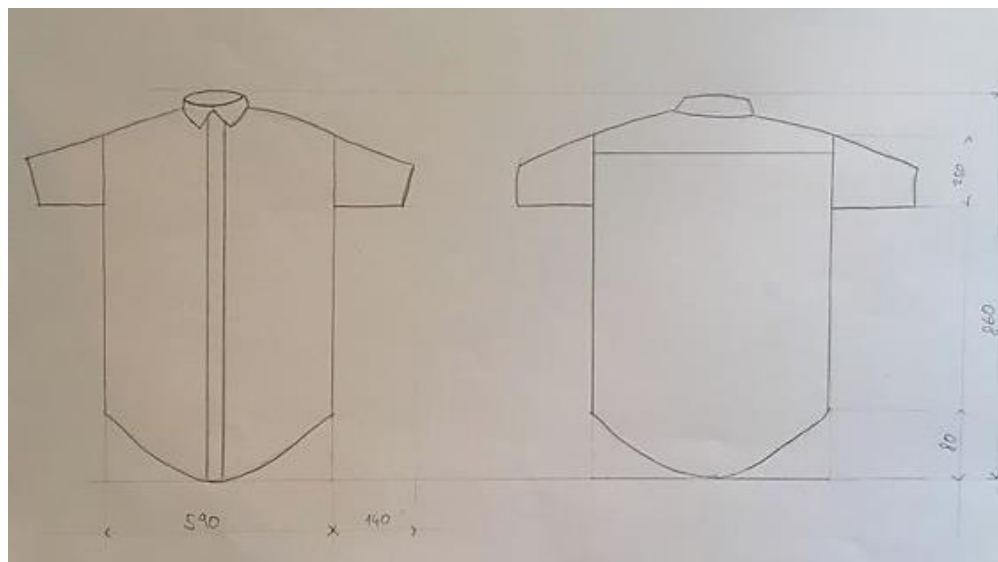
Když máme neustále všechny kontakty k dispozici, ne vždy si člověk v afektu nebo spěchu rozmyslí co napíše, a později možná lituje, že něco plácnul.

Obr. 18: *Dezén 12*

7.5 Realizace košile

S realizací košile mi pomáhala diplomovaná specialistka Vendula Procházková, která získala titul na Vyšší odborné škole v Brně v oboru Oděvní a textilní design. Sestavila pro mě střih oversized košile, který jsme společně použily na jeden z dezénů.

Obr. 19: Kótovaný střih košile

Obr. 20: Střihový plán na dezénu

Závěr

Cílem bakalářské práce byla kolekce 12 dezénů z toho 6 realizovaných pomocí techniky modrotisku, které byly reakcí na modrotisk v současné oděvní tvorbě.

V teoretické části jsem se zaměřila na techniku modrotisku a designérky, které pracovaly s technikou modrotisku. Studovala jsem, proč si vybraly právě tuto techniku a jak ji použily v souladu se současnou oděvní tvorbou. Podle průzkumu použití techniky modrotisku již zmíněných designérek, jsem se sama inspirovala v navrhování vlastní kolekce dezénů. Hlavní inspirací pro tvoření autorské kolekce mi byla kniha Terapie sdílením, která se zabývá komunikací na sociálních sítích. Tuto kolekci jsem navrhovala pro fanoušky této knihy. Při navrhování dezénu jsem se inspirovala komunikací na sociálních sítích a jeho prostředím. Aby byl dezén čitelný a moderní inspirovala jsem se značkou Marimekko.

V další části jsem řešila realizaci a materiálovou zkoušku pro tisk razítkem.

Výsledkem mé bakalářské práce je kolekce 12 navržených dezénů pro merchendais fanoušky knihy Terapie sdílením. Z těchto 12 dezénů je 6 realizovaných. Tato práce mi otevřela porozumění o současné oděvní tvorbě ve spojení s tradiční technologií a jak využít tradice v moderním dezénu.

Seznam nepřímé citace

- [1] BINDEROVÁ, Klára. *Modré z kypy: modrotisk a strážnická dílna Jochových*. Boskovice: Albert, 2013. ISBN 978-80-7326-229-7.
- [2] MELZER, Miloš. *Modrotisk na Moravě. Umění a řemesla, 1978*
- [3] HAVLÍK, Vlastimil. *Modrotisk – řemeslo indigové kypy. Krkonoše: měsíčník o přírodě a lidech. Vrchlabí: Správa Krkonošského národního parku, 2002, roč. 2002, č. 1, s. 38 39. ISSN 0323-0694.*
- [4] BINDEROVÁ-JURKOVÁ, Klára. *Modrotisk - rezistentní/rezervážní ruční tisk a barvení indigem v Evropě Klára Binderová-Jurková, Jarmila Teturová, Strážnice : Národní ústav lidové kultury, 2019.*
- [5] DANZINGER, JIŘÍ, *Modrotisk Danzinger [online], 2006 [cit. 2022-06-16]. Dostupné z: <https://www.modrotisk-danzinger.cz/>*
- [6] Tkaná krása [online]. Česká televize, 2017 [cit. 2022-06-16]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/12310210192-tkana-krasa/>
- [7] Blue and white fairy tale [online]. Brno region, 2019 [cit. 2022-06-16]. Dostupné z: <https://brnoregion.com/live/articles/blue-and-white-fairy-tale-from-brnoregion>
- [8] Henry George Liddell, Robert Scott, A Greek-English Lexicon. Perseus [online]. [cit. 2022-06-16]. Dostupné z: <https://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus%3Atext%3A1999.04.0057%3Aentry%3Dfa%2Frmakon>
- [9] National library of medicine. National library of medicine [online]. 2016 [cit. 2022-06-16]. Dostupné z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5023320/>
- [10] VYDRA, JOSEF: *Ludová modrotlač na Slovensku*. Bratislava: Tvar, 1954.
- [11] HAVLÍK, VLASTIMIL, *Vzorkářství – řemeslo ostrého dláta. Krkonoše: měsíčník o přírodě a lidech. Vrchlabí: Správa Krkonošského národního parku, 2002, roč. 35, č. 10, s. 46 47. ISSN 0323-0694.*
- [12] Modrotisková tvorba. *Strážnický modrotisk [online]. 2019 [cit. 2022-06-16]. Dostupné z: <https://www.straznicky-modrotisk.cz/modrotiskova-tvorba/marketa-martiskova/>*
- [13] VÍKEND: Móda a umění v podání Zuzany Osako. TNCZ [online]. 2017 [cit. 2022-06-16]. Dostupné z: <https://tn.nova.cz/zpravodajstvi/clanek/346194-vikend-moda-a-umeni-v-podani-zuzany-osako>

- [14] Tradice - značka Zuzany Osako. Tradice [online]. 2022 [cit. 2022-06-16].
Dostupné z: <https://eshop.tradice-fashion.cz/zeny/strana-2/>
- [15] VIMPELOVA - Our story. VIMPELOVA [online]. 2022 [cit. 2022-06-16].
Dostupné z: <https://vimpelova.com/pages/about-ourstory>
- [16] Made by ordinary - About. Made by ordinary [online]. 2022 [cit. 2022-06-16].
Dostupné z: <https://www.madebyordinary.com/>
- [17] Terapie sdílením LIVE – Ester a Josefina, [online] 2022 [cit. 2022-06-16].
<https://esterajosefina.com/pages/terapiesdilenim>
- [18] SV. AUGUSTIN, *O pořádku. O učitelích*. Přeložil a úvodem opatřil K. Svoboda. Filosofická bibliotéka II, 11. Praha, Česká akademie, 1942.
- [19] Řeč symbolů freetekno komunity. Psychologie dnes [online]. 2009 [cit. 2022-06-16]. Dostupné z: <https://nakladatelstvi.portal.cz/casopisy/psychologie-dnes/83571/rec-symbolu-freetekno-komunity>
- [20] Raymond Tomlinson. Internet hall of fame [online]. 2022 [cit. 2022-06-16].
Dostupné z: <https://www.internethalloffame.org/inductees/raymond-tomlinson>
- [21] Internet Relay Chat. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2022 [cit. 2022-06-17]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Internet_Relay_Chat
- [22] Skype. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2022 [cit. 2022-06-17]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Skype>
- [23] ICQ. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2022 [cit. 2022-06-17]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/ICQ>
- [24] Facebook Messenger. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2022 [cit. 2022-06-17]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Facebook_Messenger
- [25] THE ART OF PRINTMAKING [online]. 2022 [cit. 2022-06-17]. Dostupné z: https://www.marimekko.com/eu_en/our-world/art-of-printmaking

Seznam přímé citace

1 FÜRSTOVÁ, Adéla. Modrotisk v současném oděvu, Liberec, 2019. Bakalářská práce. Technická univerzita v Liberci. Vedoucí práce Mgr.art. Zuzana Veselá. s.17

2 VYDRA, JOSEF: *Ludová modrotlač na Slovensku*. Bratislava: Tvar, 1954. s. 220–237.

3 KOCUMOVÁ, Anežka, *Vzorování pletenin*. Liberec 2014, Bakalářská práce, Technická univerzita v Liberci. Vedoucí práce Ing. Renata Štorová, CSc. s.18

4 TRADICE - ZNAČKA ZUZANY OSAKO. Tradice [online]. 2022 [cit. 2022-06-16]. Dostupné z: <https://eshop.tradice-fashion.cz/zeny/strana-2/>

5 TERAPIE SDÍLENÍM LIVE – Ester a Josefina, [online] 2022 [cit. 2022-06-16].

6 THE ART OF PRINTMAKING [online]. 2022 [cit. 2022-06-17]. Dostupné z: https://www.marimekko.com/eu_en/our-world/art-of-printmaking

Seznam obrázků

Obr.1: *Praní na potoce 1976 (archiv rodiny Danzingerů)* zdroj:

<https://www.modrotisk->

[danzinger.cz/files/filemanager_images/fotogalerie_1/files/ckeditor/fotogalerie/006_prani_na_potoce.jpg](https://www.modrotisk-danzinger.cz/files/filemanager_images/fotogalerie_1/files/ckeditor/fotogalerie/006_prani_na_potoce.jpg)

Obr. 2: *Model z kolekce Life after life od Markéty Martiškové* zdroj: <https://marketa-martiskova.tumblr.com/>

Obr. 3: *Tvorba Kláry Nademlýnské* zdroj: <https://www.klaranademlynska.cz/>

Obr. 4: *Tvorba Zuzany Osako* zdroj: <https://cc.cz/wp-content/uploads/2021/06/cov-zuzana-osako-1-1180x590.jpg>

Obr. 5: *Kolekce Stories of a small village Veroniky Vimpelové* zdroj:

<https://www.vimpelova.com/lost-stories-of-a-small-village.html>

Obr. 6: *Tvorba Martiny Dvořákové* zdroje: <https://www.madebyordinary.com/>

Obr. 7: *Marimekko dezény* zdroj:

https://www.marimekko.com/media/wysiwyg/Marimekko_our_world_Sub_menu_image_desktop.jpg

Obr. 8: *Materiálová zkouška před barvením* zdroj: foto autor

Obr. 9: *Materiálová zkouška po obarvení*

Obr. 10: *Kolekce dezénů 1-3* zdroj: foto autor

Obr. 11: *Kolekce dezénů 3-6* zdroj: foto autor

Obr. 12: *Tisk dezénů rezervou* zdroj: foto autor

Obr. 13: *Dezén 7* zdroj: foto autor

Obr. 14: *Dezén 8* zdroj: foto autor

Obr. 15: *Dezén 9* zdroj: foto autor

Obr. 16: *Dezén 10* zdroj: foto autor

Obr. 17: *Dezén 11* zdroj: foto autor

Obr. 18: *Dezén 12* zdroj: foto autor

Obr. 19: *Kótovaný střih košile* zdroj: foto autor

Obr. 20: *Střihový plán na dezénu* zdroj: foto autor